

TEKSTS: **MADARA BRIEDE** / KONSULTĒJUSI zvērinātas advokātes Violetas Zeppas-Priedites palīdze **KRISTA NIKLASE**
FOTO: SHUTTERSTOCK

Kā dalīt zemnieku saimniecību šķir

Kā sadalīt zemnieku saimniecību, šķirot laulību? Pēc kādiem principiem to dara? Vai iespējams, ka to sadala tā, lai viena puse nepaliekt zaudētājos?

VERONIKA JĒKABPILS NOVADĀ

Zemnieku saimniecības manta

Zvērinātas advokātes Violetas Zeppas-Priedites palīdze Krista Niklase klāsta, ka zemnieku saimniecības pārvaldību, mantas lietošanu un rikošanos ar to regulē likums *Par individuālo (ģimenes) uzņēmumu un zemnieka vai zvejnieka saimniecību*, Civillikums un statūti, ja tādi zemnieku saimniecībā pieņemti.

Tiesa, šis likums neregulē zemnieku saimniecības īpašnieku laulības šķiršanas gadījumus atšķirībā no citām likumā regulētajām saimniecībām (piemēram, ģimenes uzņēmuma darbības izbeigšanu vai reorganizāciju īpašnieku laulības šķiršanas gadījumā). Toties tas regulē nosacījumus attiecībā uz zemnieka saimniecības mantu, rīcību ar to un īpašnieka mantisko atbildi. Proti, likums paredz, ka zemnieka saimniecības

mantu veido zemnieka saimniecības īpašnieka manta. Attiecīgi zemnieku saimniecības īpašnieks atbild par savu uzņēmuma saistībām ar visu savu mantu. Tāpēc, šķirot laulību, nepieciešams identificēt, kāda zemnieku saimniecības manta atzīstama par laulāto kopīgu un kāda – par atsevišķu mantu.

DER ZINĀT

Laulātajam, kurš apgalvo, ka konkrētā ir viņa atsevišķa manta, ir pienākums attiecīgi – piemēram, ar maksājuma uzdevumiem, apliecinājumiem par izdevumu segšanu un citiem rakstveida pierādījumiem – to pierādīt.

IELĀGO!

Par mantas sadali zemnieku saimniecībā laulātajiem jāvienojas, pirms izšķir laulību.

Jāvienojas par kopīgās mantas sadali

Laulātie var vērsties pie zvērināta notāra, lai šķirtu laulību, ja par to ir vienojušies un nav kopīgas mantas. Ja ir kopīga manta, pie notāra laulību iespējams šķirt, ja starp abiem nepastāv strīds par mantas sadali. Ja tomēr pastāv strīds, laulību var šķirt tiesa, taču arī tad laulātajiem jāvienojas par kopīgās mantas sadali. Tiesa arī nešķir laulību, ja attiecīgas prasības nav

izšķirtas pirms laulības šķiršanas un netiek celtas kopā ar prasību par laulības šķiršanu.

Civillikuma 89. pants paredz – abu laulāto kopīga manta ir viss, ko laulības laikā iegūst kopīgi vai viens no viņiem, bet ar abu līdzekļiem vai otra laulātā darbības palīdzību. Šaubu gadījumā jāpieņem, ka manta pieder abiem līdzīgās daļās. Savukārt Civillikuma 91. pants nosaka – laulātā atsevišķa manta ir, piemēram, manta, kas viņam piederējusi pirms laulības vai ko laulātie ligumā noteikuši par atsevišķu mantu, kā arī laulātā atsevišķās mantas ienākumi, kas nav nodotī ģimenes un kopīgās mājsaimniecības vajadzībām, un manta, ko viens laulātais ieguvis bez atlīdzības laulības laikā.

LABĀKAIS PADOMU ŽURNĀLS PRAKTIKIEM CILVĒKIEM!
praktiskais
latvietis

Nolasī kodu un abonē jau šodien!

Nolasī kodu ► Aizpildi informāciju ► Apmaiša reķīnu

Jāvērtē konkrētie apstākļi

“Ktrs gadījums vērtējams atsevišķi, lai noskaidrotu, vai zemnieku saimniecības manta ir laulāto kopīga manta, kas pieļautu tās dalīšanu starp abiem laulātajiem, vai arī atsevišķa manta, kas, šķirot laulību, paliek tikai mantas īpašniekam. Līdz ar to jāvērtē dažādi apstākļi, piemēram, vai konkrēto zemnieku saimniecības mantu ieguva laulības laikā vai pirms tās, kuram no laulātajiem un kādās daļās ir nostiprinātas īpašumtiesības, vai manta iegūta ar laulāto kopējiem vai viena laulātā lidzēkļiem vai arī ar otra laulātā cita veida darbības palīdzību, vai varbūt manta iegūta kā dāvinājums pirms laulības. Jāņem arī vērā, ka tiesu praksē ir skatītas lietas par īpašuma statusa noteikšanu situācijās par zemnieku saimniecības zemi, kas laulības laikā piešķirta vienam laulātajam lietošanā, bet vēlāk izpirkta par abu laulāto privatizācijas sertifikātiem. Tāpēc arī šādiem apstākļiem jāpievērš uzmanība, šķirot laulību,” skaidro Krista Niklase.

Šķirot laulību, jāvērtē dažādi ar zemnieku saimniecībā ietilpst ošo mantu saistīti apstākļi. Juriste iesaka – lai sadalītu zemnieku saimniecību tā, lai viens laulātais nepaliktu zaudētājos, ieteicams pirms laulības izskiršanas vienoties par mantas sadali, kas noteikti ietaupīs resursus, kā arī ļaus pašiem vienoties par mantas sadali pēc saviem ieskatiem. Tādā gadījumā jāvēršas ar laulāto kopīgu iesniegumu par laulības šķiršanu pie notāra. Par kopīgās mantas sadali laulātajiem jānoslēdz vienošanās, tā var būt pašu sagatavota vai vienošanās sagatavošanu uzticēt notāram. Šķirot laulību pie notāra, iespējams iegūt konsultāciju, kā dalāma manta. Notārs var vadīt arī mediāciju, kurā laulātie cenšas panākt savstarpēji pieņemamu vienošanos.

Ja laulāto viedokļi atšķiras, strīds izšķirams tiesā. ■

SĒKLAS NO VALSTĪM ĀRPUS EIROPAS SAVIENĪBAS

Vai šobrīd atļauts pa pastu no Krievijas un Baltkrievijas sūtīt augu sēklas?

ANNA LUDZĀ

VAS Latvijas Pasts pārstāvē **Gundega Vārpa** informē, ka sēklas no Krievijas un Baltkrievijas nav iekļautas patlaban noteiktajos sankcionēto preču sarakstos.

NEM VĒRĀ

Sēklas no trešajām valstīm bez oriģinālā fitosanitārā sertifikāta stingri aizliegts ievest visā Eiropas Savienībā, tajā skaitā Latvijā. Ievedot sēklas, jāaizpilda standarta muitas deklarācija (H1).

Privātpersonām ir iespēja sēklas iegādāties ar distances liguma starpniecību, tas ir, internetveikalos un platformās, kas nav reģistrētas Eiropas Savienības dalibvalstis. Tāpēc jāpievērš uzmanība vairākiem nosacījumiem, lai šādas preces varētu ievest Latvijas Republikā. Šo nosacījumu uzdevums ir ne pieļaut Eiropas Savienībā un Latvijā neraksturīgu vai ierobežoti izplatītu augu karantīnas organismu ievešanu, un to fitosanitāro kontroli veic Pārtikas un veterinārais dienests (PWD).

Ievedot Latvijā fitosanitārajai kontrolei pakļautu sūtījumu (sēklas), nepieciešams nosūtītājas valsts oriģināls fitosanitārais sertifikāts vai nosūtītāja apliecinājums par sēklu izceļsmi.

Latvijā sūtījums ar sēklām tiek virzīts PVD fitosanitārajai kontrolei, kur tiek pārbaudīts sertifikāts, ka sēklas drīkst ievest Latvijas Republikā. Attiecīgi, ja nav atbilstīga sertifikāta vai apliecinājuma, sēklas pie adresāta nenonāk.

Ievedot Eiropas Savienībā preces no trešajām valstīm, jāaizpilda muitas deklarācija. Ievedot sēklas, jāaizpilda standarta importa deklarācija H1, jo sēklas aizliegts deklarēt ar vienkāršoto deklarāciju H6 vai H7. ■

UZZIŅA

Informācija par standarta muitas deklarācijas aizpildīšanu pieejama VID mājaslapā: www.vid.gov.lv, sadaļā *Muita > Fiziskajām personām > Pasta sūtījumi > Kā aizpildīt standarta deklarāciju*.

Sludinājumi

Juridiskas konsultācijas mantojuma lietās, domājamo daļu strīdos un citos īpašuma tiesību jautājumos. Tālr. **28338175**

Pērkam īpašumus ar mežu, arī izstrādātus, cirsmas, var būt ar apgrūtinājumiem. Iespējams avanss. Tālr. **26334383**

Ārzemju latvietis **pērk meža, lauksaimniecības zemes** dažādā stāvoklī. Tālr. **28959391**

SIA "AIBI" iepērk liellopus, jaunlopus, jērus, zīrgus. Iepērkam arī **bioloģiskos lopus**. Tūlitēja samaksa. Tālr. **20238990**

Siltumnīcas, polikarbonāts. www.weisa.lv, tālr. **67615540**